

Sygn. akt VI GC 93/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Bober

Protokolant: st.sekr.sądowy Agnieszka Krztoń

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: W. C. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Produkcyjno-Handlowo-Usługowa (...) z/s D. W.

przeciwko: H. D. i S. F. (1) wspólnikom spółki cywilnej (...) -sys z/s w T.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych H. D. i S. F. (1) solidarnie na rzecz powódki W. C. kwotę 267.980,50 zł (dwieście sześćdziesiąt siedem tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt złotych 50/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 5 lipca 2014r., do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałej części co do odsetek,

III. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 13.399 zł (trzynaście tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu opłaty sądowej i kwotę 7.217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 93/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 września 2015r.

Pozwem wniesionym w sprawie powódka W. C., prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Firma Produkcyjno-Handlowo-Usługowa (...) W. C. w D. W. domagała się zasądzenia od pozwanych S. F. (1) oraz H. D., prowadzących działalność gospodarczą pod firmą (...) -sys” S.C. w T., kwoty 267.980,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 listopada 2013r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższego podniosła, że zawarła z pozwanymi dwie umowy pośrednictwa w zakupie na rynku wtórnym dwóch sprawnych elektrowni wiatrowych. Pierwszą umowę strony zawarły w dniu 14 marca 2012r. Dotyczyła ona pośrednictwa w zakupie dwóch sprawnych elektrowni wiatrowych oraz dostarczenie ich do powódki. Umowa ta nie została wykonana przez pozwanych, pomimo, że powódka dokonała na poczet jej realizacji wpłaty zaliczki w wysokości 20.000 euro oraz zapłaciła za wykonanie tej umowy 185.728,50 zł. Druga umowa została zawarta w dniu 26 marca 2012r. i dotyczyła dwóch wież do elektrowni wiatrowych. Umowa ta została wykonana częściowo. Powódka na poczet jej realizacji zapłaciła pozwanym 2.000 euro.

Powódka podniosła, że częściowe wykonanie umowy nie ma dla niej większego znaczenia, albowiem dostarczone wieże bez elektrowni wiatrowych są nieprzydatne. Powódka wezwała pozwanych do zawarcia ugody i wykonania ciężącego na nich zobowiązania, ewentualnie do zwrotu wpłaconych przez powódkę środków. Powyższe pozostało bezskuteczne.

W dniu 23 stycznia 2015r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 33).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 41-43) pozwani zaskarżyli nakaz w całości i wnieśli o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu powyższego zaprzeczyli wszelkim twierdzeniom powódki, z wyjątkiem tych przyznanych. Zarzucili, iż umowa z dnia 14 marca 2012r. nie została wykonana z przyczyn leżących po stronie powódki. Strony aneksem z dnia 19 marca 2012r. (na wniosek powódki) zmieniły umowę dotychczasową w przedmiocie parametrów technicznych zamówionych wież. Pozwani musieli zatem wymienić wcześniej zamówione u niemieckiego kontrahenta wieże. Pozwani wymienili wieże, a powódka nie zapłaciła. Dalej zarzucili, że przez powyższe zapłacili za elektrownie wiatrowe 6 miesięcy po umówionym terminie, przez co jego kontrahent wycofał się i naliczył im kary umowne. Zdaniem pozwanych umowy byłyby wykonane wcześniej gdyby powódka nie zwlekała z zapłatą ceny.

Dalej pozwani wskazali, że w trakcie wykonywania umowy okazało się, że wieże wiatrowe nie mogą zostać postawione i uruchomione z uwagi na brak projektu energetycznego, braku przyłącza elektrycznego oraz braku pozwolenia na budowę, o które powódka nie wystąpiła.

W odpowiedzi na powyższe powódka, pismem z dnia 31 marca 2015r. (k. 49-54) podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko. Podniosła, że w wyniku zmiany pierwszej umowy aneksem z dnia 19 marca 2012r. przedmiotem umowy stało się dostarczenie przez pozwanych dodatkowego elementu konstrukcyjnego elektrowni (11 metrowe podwyższenie), a nie zmiana parametrów elektrowni. Umowę na zakup wież strony zawarły później, a zatem twierdzenia pozwanych o konieczności ich wymiany z uwagi na zmianę parametrów są zdaniem powódki chybione. Powódka dodała, że zapłaciła za wieże kwotę 25.000 euro oraz zaliczkę na zakup elektrowni w kwocie 82.252 zł oraz pozostałą cenę zakupu w wysokości 182.728,50 zł.

Dalej powódka podniosła, że wbrew twierdzeniom pozwanych uzyskała wszystkie niezbędne pozwolenia związane z montażem elektrowni i wież.

Na rozprawie w dniu 22 maja 2015r. (k. 209) powódka wyjaśniła, że dochodzona pozwem kwota stanowi zwrot uiszczanego świadczenia wynikającego z umowy z dnia 14 marca 2012r., oświadczając, że kwota ta została wpłacona tytułem należności za przedmiot umowy na rzecz i na rachunek pozwanych w dwóch ratach. Według powódki wzywała ona pozwanych do wykonania umowy zakreślając im termin jej wykonania. Niedochowanie przez pozwanych tego terminu zdaniem powódki spowodowało, że powódka od umowy odstąpiła. Powódka nie wzywała pozwanych do zapłaty kwoty objętej pozwem.

Na rozprawie w dniu 15 września 2015r. powódka podtrzymała dotychczasowe stanowisko. Przedłożyła pismo stanowiące załącznik do protokołu, w którym wskazała, że podstawą prawną jej roszczenia jest art. 494 kc w zw. z art. 491 § 1 kc. ewentualnie art. 471 kc.

Pozwany S. F. (1) zarzucił, że umowa nie została zrealizowana z przyczyn obciążających częściowo pozwanych, zasadniczo kontrahenta niemieckiego, ale także częściowo powódkę, która z półrocznym opóźnieniem wpłaciła kwotę do której była zobowiązana.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 marca 2012r. strony zawarły umowę pośrednictwa w zakupie, przedmiotem której było wykonanie przez pośrednika (pozwanych) na rzecz zleceniodawcy (powódki) za powierzone pieniądze powódki zakupu na rynku wtórnym dwóch sprawnych elektrowni wiatrowych typ (...) moc 250/50 KW wys. 30m za cenę nie wyższą niż 29.000 euro za sztukę razem 58.000 euro oraz transport w/w urządzeń pod adres D. W. 164, (...)-(...) R.. W § 3 pkt. 1 umowy strony zastrzegły, że za czynności pośrednictwa będzie przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 2.000 euro netto. Prowizja ta będzie płatna 50% po podpisaniu umowy i 50% po podpisaniu umowy ze sprzedającym. W pkt. 2 ustalono, że powódka wpłaci zaliczkę na konto pozwanych w kwocie 20.000 euro. W § 5 umowy zastrzeżono, że pozwani dostarczą powódce fakturę – rachunek (dowód zakupu) bezpośrednio od sprzedającego (poprzedniego właściciela).

Dowód: umowa z dnia 14.03.2012r. (k. 227).

W dniu 19 marca 2012r. strony podpisały aneks do w/w umowy, w którym to pozwani oświadczyli, że cena elektrowni wymienionych w umowie z dnia 14 marca 2012r. jest ceną łącznie z transportem do powódki. Pozwani zobowiązali się do zakupienia za powierzone pieniądze podwyższenia wieży 11 metrowego za cenę 4.000 euro za sztukę plus transport do powódki na wskazany adres.

Dowód: aneks z dnia 19.03.2012r. (k. 228).

W dniu 26 marca 2012r. strony zawarły umowę pośrednictwa w zakupie, przedmiotem której było wykonanie przez pośrednika (pozwanych) na rzecz zleceniodawcy (powódki) za powierzone pieniądze powódki zakupu na rynku wtórnym 2 wież do elektrowni wiatrowych o wys. 45m w dwóch segmentach 27m. i 18m. oraz transport w/w urządzeń na adres powódki. Ustalono, że płaci powódka. W § 3 pkt. 1 umowy zastrzeżono wynagrodzenie w wysokości 2.000 euro netto. Prowizja płatna 50% po podpisaniu umowy, 50% po dostarczeniu urządzeń powódce. W pkt. 2 ustalono, że powódka wpłaci w/w kwot na konto bankowe pozwanych. W § 5 umowy zastrzeżono, że pozwani dostarczą powódce fakturę – rachunek (dowód zakupu) bezpośrednio od sprzedającego (poprzedniego właściciela).

Dowód: umowa z dnia 26.03.2012r. (k. 229).

Powódka w dniu 19 marca 2012r., na poczet realizacji umowy z dnia 14 marca 2012r., zapłaciła pozwany kwotę 20.000 euro (82.252 zł zgodnie z kursem euro na dzień dokonania przelewu) oraz w dniu 5 grudnia 2012r. kwotę 185.728,50 zł.

Dowody: przelew z dnia 19.03.2012r. (k. 233); przelew z dnia 5.12.2012r. (k. 234); okoliczności bezsporne.

Powódka za zakup wież objętych umową z dnia 26 marca 2012r. zapłaciła kwotę 25.000 euro bezpośrednio na rachunek sprzedawcy tj. G.-E.-T. A..

Dowód: przelew (k. 230); dyspozycja przekazu w obrocie dewizowym (k. 231); okoliczność bezsporna.

Pozwani nie wykonali umowy z dnia 14 marca 2012r. Powódka, pismem z dnia 30 września 2013r., wezwała pozwanych do jej wykonania, wyznaczając im miesięczny termin od dnia otrzymania pisma, nie później niż do dnia 8 listopada 2013r.

Dowody: pismo powódki z dnia 30.09.2013r. wraz z dowodem nadania (k. 235-237); zeznania świadka J. C. (k. 209/2); okoliczność przyznana przez pozwanych w sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 42).

Pozwani dostarczyli powódce wieże objęte umową z dnia 26 marca 2012r. Dowody: zeznania świadka J. C. (k. 209/2); okoliczność bezsporna.

Powódka dysponowała wszystkimi niezbędnymi dokumentami budowlanymi w celu realizacji inwestycji dotyczącej budowy elektrowni wiatrowych wraz z przyłączem elektrowni do sieci energetycznej.

Dowody: dokumentacja techniczno-budowlana (k. 239-356).

Powódka, pismem z dnia 12 marca 2014r., wniosła do Sądu Rejonowego w T. wniosek o zawezwanie do próby ugodowej. Do ugody jednak nie doszło. Pozwani przyznali, że na zawezwaniu do próby ugodowej powódka wzywała ich do zwrotu wpłaconych pieniędzy, ale żądała więcej niż wpłaciła.

Dowody: wniosek o zawezwanie do próby ugodowej (k. 220-223); protokół z posiedzenia z dnia 4.07.2014r. (k. 238); zeznania pozwanego S. F. (k. 394).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o powołane dowody z dokumentów, które ocenił jako wiarygodne w zakresie, jaki wyznaczają im przepisy art. 244 i 245 kpc. Dokumenty te nie były kwestionowane przez strony.

Sąd dał wiarę przesłuchanym w sprawie świadkom w zakresie w jakim pozwoliły one ustalić powyższy stan faktyczny.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka J. C.. Świadek zeznał, iż pozwani nie wykonali umowy z dnia 14 marca 2012r. oraz, że powódka wpłaciła niezbędne pieniądze na jej realizację. Z zeznań świadka wynika, że pozwani umowę z dnia 26 marca 2012r. zrealizowali. Zeznania te są spójne i korespondują z zeznaniami powódki oraz stanowiskiem pozwanych, którzy de facto przyznali, że pierwszej umowy nie wykonali, z tym że usiłowali dowieść, iż przyczyny niewykonania tejże umowy leżały po stronie powódki.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. K.. Świadek ten początkowo zeznał, iż brał udział w demontażu wież będących przedmiotem umowy z dnia 14 marca 2012r. u rolnika z Niemiec. Wskazał, że słyszał, iż część tych wież zostało rozkradzionych, zaś część miała być naprawiona w Niemczech. Po czym świadek oświadczył, iż nie uczestniczył w żadnych rozmowach i nie wie co tam się ostatecznie stało i czy wieże zostały sprowadzone do Polski.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki. Zeznania te korespondują z zalegającą w sprawie dokumentacją.

Wiarygodnym były zeznania pozwanego S. F. (1) w części w której potwierdził, że w zawezwaniu do próby ugodowej powódka wraz z mężem wzywali pozwanych do zwrotu wpłaconych im pieniędzy.

Sąd zważył co następuje:

Stan faktyczny w rozpoznawanej sprawie był de facto bezsporny. Poza sporem było zawarcie przez strony dwóch umów o pośrednictwo w zakupie – umowy z dnia 14 marca 2012r. oraz umowy z dnia 26 marca 2012r. Na mocy umowy z dnia 14 marca 2012r. pozwani zobowiązali się w zamian za powierzone im pieniądze powódki, zakupić na rynku wtórnym i dostarczyć na adres wskazany w umowie dwóch sprawnych elektrowni wiatrowych. Poza sporem było także, że pozwani umowy tej nie wykonali, zaś powódka na poczet jej realizacji wpłaciła kwotę dochodzoną pozwem. Bezsporny był także przedmiot umowy z dnia 26 marca 2012r. tj. zakup i dostarczenie przez pozwanych za pieniądze powierzone im przez powódkę, wieży do w/w elektrowni wiatrowych. Strony ostatecznie przyznały, że umowa ta została przez pozwanych wykonana.

Spór skoncentrował się wokół zarzutu pozwanych, wskazujący na to, iż pozwani umowy z dnia 14 marca 2012r. nie wykonali z przyczyn leżących po stronie powódki. Powódka z kolei wywodziła, iż winę za niewykonanie umowy ponoszą pozwani.

Oceniając dwa sprzeczne stanowiska stron i zebrany w sprawie materiał dowodowy, należało przyjąć i uznać za wiarygodne stanowisko powódki. Powódka jako inicjator procesu winna była udowodnić fakt zawarcia przez strony umowy będącej źródłem jej roszczeń tj. umowy z dnia 14 marca 2012r., fakt dokonania zapłaty na rzecz pozwanych dochodzonych pozwem kwot oraz niewykonanie umowy przez pozwanych.

Powyższemu powódka sprostała (art. 6 kc). Przedłożyła dokumenty

z których wynika w sposób jednoznaczny fakt zawarcia przez strony spornej umowy, co zresztą nie było kwestionowane przez pozwanych, przedłożyła dokumenty które stanowią dowód dokonania wpłaty na rzecz pozwanych kwot dochodzonych pozwem, które to powódka wpłaciła na poczet realizacji umowy, a czego także pozwani nie kwestionowali. W końcu powódka wykazała, że pozwani umowy nie wykonali. Na uwagę zasługuje tutaj stanowisko samego pozwanego S. F. (3) przedstawione na rozprawie w dniu 15 września 2015r., kiedy pozwany wprost oświadczył, że umowa została nie zrealizowana

z przyczyn obciążających pozwanych, a w szczególności ich niemieckiego kontrahenta (pozwany opisywał rzekomą kradzież wiatraków). Twierdzenia pozwanego pozostały gołosłowne, nie poparte żadnymi dowodami.

Istotnym w okolicznościach niniejszej sprawy okazało się zawezwanie do próby ugodowej jakie powódka skierowała do pozwanych wnioskiem z dnia 12 marca 2014r. Posiedzenie w tym zakresie odbyło się przed Sądem Rejonowy w T. w dniu 4 lipca 2014r. Jak wynika z treści protokołu pozwani zadeklarowali chęć zawarcia porozumienia, potwierdzając tym samym, że spornej umowy nie wykonali. Do zawarcia ugody jednak nie doszło. Pozwany S. F. (1) na rozprawie w dniu 15 września 2015r. przyznał, że powodem dla którego pozwani nie wyrazili zgody na zawarcie ugody, a tym samym na zwrot wpłaconych przez powódkę kwot było żądanie przez powódkę kwoty wyższej od tej wpłaconej. Nadwyżka stanowiła odszkodowanie z tytułu szkody wynikłej na skutek niewykonania przez pozwanych umowy. Pozwany w toku całego postępowania nie przedstawił sądowi żadnych wiarygodnych dowodów, które pozwoliłyby na ustalenie, iż do niewykonania umowy z dnia 14 marca 2012r. doszło z przyczyn leżących po stronie powódki.

W okolicznościach niniejszej sprawy należało więc przyjąć, iż najdalej w dniu 4 lipca 2014r., a zatem w dniu kiedy odbyło się posiedzenie w sprawie zawezwania do próby ugodowej, nie tylko pozwani, którzy zadeklarowali, że umowy nie wykonają, ale i powódka odstąpili od zawartej w dniu 14 marca 2012r. umowy, co powinno, na mocy art. 494 kc , skutkować zwrotem wzajemnych świadczeń.

Powyższe dało Sądowi podstawę do uwzględnienia roszczenia powódki i zasądzenia w pkt. I wyroku solidarnie od pozwanych na jej rzecz kwoty 267.980,50 zł. Sąd zasądził od należności głównej odsetki ustawowe od dnia 5 lipca 2014r., a nie jak żądał powód od dnia 9 listopada 2013r., czego konsekwencją było oddalenie w pkt. II wyroku powództwa w pozostałym zakresie. Zasadą jest, że odsetki za opóźnienie należą się od momentu wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia. Powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, przed wytoczeniem powództwa nie wzywała pozwanych do zwrotu wpłaconych kwot (do zapłaty). Wezwała, zgodnie z treścią art. 491 kc, do wykonania umowy wyznaczając im jedno miesięczny termin jej wykonania pod rygorem odstąpienia od umowy, co nie jest równoznaczne z wezwaniem do zapłaty. W okolicznościach niniejszej sprawy należało zatem uznać, iż wezwaniem do zapłaty (o zwrot wpłaconych kwot) było wezwanie pozwanych do próby ugodowej (tak wyrok SN z dnia 5.08.2014r., I PK 20/14). W aktach sprawy brak z kolei dowodu kiedy pozwani otrzymali zawezwanie do próby ugodowej. Skoro Sąd przyjął, iż na posiedzeniu ugodowym w dniu 4 lipca 2014r. doszło do skutecznego odstąpienia przez powódkę od zawartej w dniu 14 marca 2012r. umowy, to zasądzenie odsetek ustawowych od należności głównej powinno nastąpić od dnia następnego tj. 5 lipca 2014r.. Był to bowiem termin do którego pozwani winni byli zwrócić powódce wpłacone przez nią środki pieniężne.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1 i 3 kpc oraz § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu (Dz. U. 2013. 461). Na zasądzoną kwotę składają się: opłata sądowa od pozwu w wysokości 13.399 zł; opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7.200 zł.